

LITERÁRNÍ ZPRÁVY.

Zákon o rozluce manželské z e d n e 22. k v ě t n a 1919 č. 320 sb. z. a nař. — V systematickém výkladu podává JUDr. Josef R. Kliment, advokát a spisovatel v Praze. Nákladem Emila Šolce, v Praze 1919.

Málo jeť zákonů a zvláště v poslední době vydaných, které by pro praktickou potřebu nevyžadovaly výkladu, a proto s po-
vděkem vítáme spisovatele p. Dra Klimenta a to tím více, že podává k citovanému zákonu výklad kritický a sou-
stavný a to v době poměrně krátké po vydání zákona, již 30. června 1919.

Již v předmluvě upozorňuje spisovatel, že se doporučuje usnadňovati rozluky manželství bezdětných oproti manželstvím pozeňnaným dětmi, což bude úkolem budoucí legislativní reformy.

Před výkladem podán jeť p ř e s n ý d o s l o v z á k o n a, toť novota, kterouž dlužno vítati při výkladu soustavném, kdežto při pouhém komentáři se to rozumí samo sebou.

Výklad sám rozčleněn jeť v tyto části:

- I. Pramen nového zákona manželského (str. 24—34).
- II. Podmínky platného sňatku manželského (str. 35—63).
- III. Rozluka a rozvod manželství (str. 64—106).
- IV. Platnost zákona (str. 107).
- V. Uvozovací nařízení (str. 108—115).

Konečně jeť přidán o b s á h l ý a b e c e d n í r e j s t ř í k, jenž usnadňuje v značné míře použití spisu.

V kratičkém tomto oznámení nelze vypočítati pododdělení jednotlivých částí, (jež ostatně udány jsou v »O b s a h u« str. 117), aniž sledovati dopodrobna výklad; stačí poukázati k tomu, že spisovatel probírá cizozemské zákony a přihlíží k jich vývoji, a že zvláštní pozornost věnuje zákonodárství na Slovensku; vy-
týká novoty oproti dosud plativšímu právu a zvláště nedostatky, kteréž by platnost manželství ohroziti mohly, na př. § 10. zák. str. 45, sňatky kněží (str. 50), uvádí zvláště zrušené předpisy (str. 51—55), vytýká důvodně nesprávné stylisace některých usta-
novení (str. 65, 71) a neúplnost zákona (str. 76, 78) i nejasnost § 18. (str. 86 a 87), § 21. (str. 90), jakož i mezery (str. 101).

Z těchto všeobecných poznámek — ovšem doložených — jeť patrné, že spis posuzovaný jeť záslužným dílem, látku danou důkladně probírajícím.

Přes všechnu chválu, již zasluhuje, nemůžeme pominouti mlčením, že ve spise nalézá se dosti tiskových čerb — ovšem

snadno opravitelných. Tisk je zřetelný a cena 5 K 60 h., hledíc k době novější mírná.

Adv. Dr. Jos. Žalud.

*

Prof. Dr. Jan Krémář: **Zákon o zabrání velkého majetku pozemkového** ze dne 16. dubna 1919 č. 215 sb. z. a n. Hartmann-Joachimovo vydání svaz. III, odd. 1. Nákladem knihk. Bursíka a Kohouta a Fr. Řivnáče, str. 1—67.

Zákon tento za těžkých bolestí na svět příšlý zavdal v kruzích právnických podnět k živé diskusi a k různým pochybnostem. Proto velice vítán jest stručný komentář jeho vydaný povoláním autorem, který jak známo byl jako expert vynikajícím účastníkem redakce zákona, a jest tudíž s to, aby podal nejspolehlivější vysvětlení o intencích komise zákonodárského sboru a o významu užitých výrazů v zákoně, pro jeho výklad velice důležitých. V úvodu zmiňuje se autor o obtížích při ústavním projednávání zákona, vykládá příčiny, proč zákonodárce nespokojil se se zákonem zmocňovacím a volil zákon deklarací a proč při volbě pro tuto formu nebyla přímo vyslovena expropriace velkého majetku pozemkového, nýbrž volen nový výraz »zabrání« s vypočtením práv státu k zabranému majetku na jedné straně a práv dosavadních vlastníků na straně druhé. Právníckou konstrukci poměrů právních záborom nastalých zůstavuje sice nauce, ale přece aspoň negativně označuje poměry ty rovněž novým výrazem »desallodialisace« velkého majetku pozemkového. Na to rozbírá jednotlivé paragrafy zákona exegeticky, vykládá smysl jednotlivých výrazů a předpisů zákona přihlížející vždy bedlivě ku genesi jejich, rozpláští mnohé pochybnosti v diskusích právnických vyslovené, ale poukazuje sám k mnohým pochybným otázkám, a buď luští je známým svým bystrým a pronikavým způsobem opíraje důmyslné výklady své o jiná příbuzná ustanovení zákona, o úmysl zákonodárce a o účelnost příslušných předpisů, anebo odkazuje je na doplnění v prováděcích zákonech, jež bude nutno ještě vydati. Tím vším jest ohlášený spisek znamenitou pomůckou ku správnému pochopení záborového zákona pozemkového. Jen v několika jednotlivostech nezdají se pochybnosti jinde již vyslovené úplně rozptýleny. Tak se zdá, že slovem »děti« v § 4. nelze rozuměti všechny děti, nýbrž jen děti nezletilé anebo aspoň jen děti ve společné domácnosti s rodiči žijící, poněvadž jiný výklad nebylo by lze srovnati s předpisem § 2. Povinnost hospodařiti řádně na zabraném statku postihuje po náhledu referenta majitele zabraného majetku vždy i v tom případě, když majetek jest dán do pachtu, poněvadž k řádnému hospodaření náleží na př. i placení daní a